

Bergvesenet

Postboks 3021, N-7441 Trondheim

Rapportarkivet

Innlegging av nye rapporter ved: Arve

Bergvesenet rapport nr 5134	Intern Journal nr	Internt arkiv nr	Rapport lokalisering	Gradering
Kommer fra ..arkiv Elkem Skorovas AS	Ekstern rapport nr P4-10-53	Oversendt fra Elkem Skorovas AS	Fortrolig pga	Fortrolig fra dato:

Tittel

Rapport fra Qvales og Collins besøk ved Stordø Kisgruber 12.9.1968

Forfatter

Collin, F.C.

Dato

År

24.09. 1968

Bedrift (Oppdragsgiver og/eller oppdragstaker)

Elektrokemisk A/S

Kommune

Stord

Fylke

Hordaland

Bergdistrikt

1: 50 000 kartblad

11141

1: 250 000 kartblad

Haugesund

Fagområde

Forekomstbeskrivelse

Malmberegning

Analyser

Økonomi

Dokument type

Forekomster (forekomst, gruvefelt, undersøkelsesfelt)

Stordø Kisgruber

Råstoffgruppe

Malm/metall

Råstofftype

Kis

Sammendrag, innholdsfortegnelse eller innholdsbeskrivelse

Vurdering for eventuell overtagelse.

Inntrykket ved besøket er dårlig vedlikehold og beskjedene malmreserver (< 3 mill tonn) , samt dårlig kvcalitet på kisen.

Berettiger ikke til modernisering og fortsatt drift.

Andre av gruvens aktiva synes ikke å by på særlig ineressante muligheter for annen virksomhet

P4-10-53

Forfatter F.C. Collin	Avd. F	Dato 24.9.1968	Rapport nr.	Ant. sider 2
Sak RAPPORT FRA OVALES OG COLLINS BESØK VED STORDØ KISGRUBER 12.9.1968			Sirkulasjon:	
Forfatterens: ☒ Resyme ☐ Konklusjon ☐ Evtl. forslag til behandling ☐ Behl. av (avd.)			☐ Hagerup-Larsen	
			☐ Lorck	
			☐ Lie	
			☐ Collin	
			☐ Schanche	
			☐ Sejersted	
			☐ Forskning	
			☐ Juridisk	
			☐ Kontor	
			☐ Personal	
Selskapet har grunneiendommer på 3700 mål og egen vannkraftstasjon på 9 mill. kWh pr. år. Selvkostende: 1,5 øre pr. kWh. Eksportkis inneholdt bare 38,4 % S og er ikke lenger salgbar etter at Stordø har mistet sin gamle kunde, cellulosefabrikken Waldhof. Vårt innstrykk fra besøket er at Stordø Kisgrubers anlegg er dårlig vedlikeholdt og av de beskjedne malmreserver (sannsynligvis neppe mer enn 3 mill. tonn) samt den dårlige kvalitet av kisen, ikke berettiger modernisering og fortsatt drift. Nedleggelse av gruben skaper ikke sosiale problemer, idet det er lett å få arbeid på stedet. Stordø Kisgrubers aktiva synes forøvrig ikke å by på særlig interessante muligheter for annen ny virksomhet.			☐ P.R.	
			☐ Patent	
			☐ Økonomisk	
			☐ Innkjøp	
			☐ Konstruksjon	
			☐ Metallurgisk	
			☐ Salg	
			☐ EK-Nord	
			☐ Fiskaa Verk	
			☐ Skorovas	
Uttalelser			☐ New York	
			☐ Mosal salg	
			☐ Mosjøen aluminiumverk	
			☐ Elkem - Rockwool	
			☐ Arkiv	
			☐ Andre avd. / Personer	
			☐ O. Braathen	
			☐ Alertsen	
			☐ Ovale	
			☐ Sirk. innen avd.	
1. Det benyttes rapportnr. som oppgis av arkivet. 2. På original- (transparent) eksemplaret understrekes hvilke personer eller avd. som skal ha kopi. (Bruk blyant, sort kulepenn e.l. som egner seg for lyskopiering.) 3. På de respektive kopier settes x foran mottagernavnet. Fordeling skal godkjennes av avd.sjef. 4. Originalen og en kopi (mappekopi) sendes direkte fra lyskopiering til arkivet som skaffer ekstrakopier ved behov. 5. Hvis det under sirkulasjon avgis uttalelser sendes kopien i retur til forfatteren til orientering og evt. behandling. 6. Arkivet fører alle uttalelser fra sirkulasjonskopien over på mappekopien.			☒ Ruud	
			☒ Løvaas	
			☐	
			☐	
			☐	
			☐	
			☐	
			☐	
			☐	
			☐	
			Forfatter	

RAPPORT FRA QVALES OG COLLINS BESØK VED STORDØ KISGRUBER
12.9.1968

Foranledningen til besøket var et brev datert 8.8. til Hagerup-Larssen fra C.W. Carstens, adm. direktør for A/S Stordø Kisgruber.

A/S Stordø Kisgruber har p.g.a. avsetningsvanskeligheter foreløpig måttet innstille sin grubedrift, og Carstens skriver i sitt brev at han gjerne vil høre om Elektrokemisk er interessert i å undersøke muligheter for prosjekter som kan plasseres ved Stordø, eventuelt overtagelse av selskapet med anlegg og eiendommer eller av produktet.

A/S Stordø Kisgruber eies av den norske stat, og grubene ligger på Litlabø i Stord kommune, 6 km fra Leirvik. Leirvik er litt av et sentrum på Stord med skoler og administrasjon og Stord Verft med ca. 1100 ansatte.

Selskapet har betydelige grunneiendommer på tilsammen 3700 mål, egen kraftstasjon som produserer ca. 9 mill. kWh pr. år. Selvkostende for kraften er 1,5 øre pr. kWh. Innkjøpt kraft fra Sunnhordland Kraftlager koster 3,5 øre pr. kWh. Skipningskaia ligger på sydvest-siden av Stord med 3 km veiforbindelse. Her er det et stort planert område med rikelig plass til lagring av kis. Kaia er meget primitiv og kislastingen ved hjelp av belte forutsetter forhaling av båten. Her kan lastes båter på inntil 5000 tonn.

Selskapet disponerer for sine ansatte 56 boliger med tilsammen 84 leiligheter, funksjonærmesse og et ungkarshjem. Kontorbygget lot til å være rommelig og velholdt, likeledes direktørboligen.

Vi besøkte ikke gruben, men Carstens fortalte at grubebeisen er gammeldags og altfor arbeidskrevende. Likeledes utstyr for transport i gruben. Oppredningsverket med utstyr for knusing, maling og separering av ca. 100.000 tonn kiskonsentrater fra 250.000 tonn råmalm virket også svært gammeldags.

Carstens sa at det påviste malmforråd i gruben nu er ca. 2 mill. tonn over dypeste produksjonsnivå. Han regnet med 1,3 mill. tonn pr. 100 m dyp ved nuværende brytningsnivå. Eksportkisen fra vaskeriet inneholdt 38-40% S, 0,3 % Zn, 0,07 % As, 10% SiO₂ og 3,5 % Al₂O₃. Innholdet av fosfor var 0,06 % P. Kisen er altså lav i svovel og høy i bergartsinnhold og derfor tungt avsettbart. Avbrannen er lite attraktiv til tross for at den er kobberfri p.g.a. høyt innhold av bergart. Kisen er blitt eksportert til Tyskland, og eneste kjøper har vært cellulosefabrikken Waldhof. Kisen har renommé for å være lett å røste og med et svovelutbytte på ca. 36%. Waldhof har innstillet sitt kiskjøp fordi fabrikken er gått over til en ny celluloseprosess hvor kjemikaliene gjenvinnes. Stordø står derfor uten kjøper og opprettholder for tiden bare en mindre virksomhet med produksjon av asfaltseigel ved knusing og sikting av utskeidet avgang.

Da gruben var i gang, var bemanningen 116 mann inklusive funksjonærer. Lønnsbudsjettet var 4 mill. kr. pr. år. For avvikling, vedlikehold og singelproduksjon har gruben beholdt 20 mann foruten direktør, bokholder og en kjemiker. De øvrige ansatte har funnet annen beskjeftigelse. Carstens fortalte at Stordø hadde gått med et pent overskudd i perioden 1950-60 og ca. 5 mill. var investert i undersøkelse av en kisforekomst på Varaldsøy som synes å inneholde lett tilgjengelig 500.000 tonn svovelkis med 0,4 % kobber. Forøvrig var det etter Carstens oppfatning gjort altfor lite for å moderniser gruben og oppredningsverket. For tiden pågikk forsøk med flotasjon av Stordø-malmen ved Strossa Gruber i Sverige, og Sala har laget et prosjekt for maling av flotasjon til anleggsutgifter på 6,5 mill. kr. inklusive bygninger og montasje. Flotasjonskisen vil inneholde 44% S, 5% SiO₂, 1% Al₂O₃. Av kornstørrelse vil den holde ca. 70% ÷ 200 mesh.

Carstens vil komme til å foreslå at malmforrådet i gruben bringes på det rene ved et diamantbøringsprogram til ca. 1 mill. kr. Med modernisering av grube- og oppredningsutstyr regnet han med å få utgiftene ned ca. 20 kr. pr. tonn konsentrat - under forutsetning av at konsentratmengden ble øket fra 100.000 til 150.000 årstonn. Forøvrig driver Stordø undersøkelser av mineralforekomster på Stord og har sikret seg en opsjon på store granittforekomster på 50-60 mill. tonn gunstig beliggende ved sjøen.

Vårt inntrykk fra besøket er at Stordø Kisgrubers anlegg er dårlig vedlikeholdt og av de beskjedne malmreserver (sannsynligvis neppe mer enn 3 mill. tonn) samt den dårlige kvalitet av kisen, ikke berettiger modernisering og fortsatt drift. Nedleggelse av gruben skaper ikke sosiale problemer, idet det er lett å få arbeid på stedet. Stordø Kisgrubers aktiva synes forøvrig ikke å by på særlig interessante muligheter for annen ny virksomhet.

24. 9. 1968

F.C. Collin